

بررسی تخلفات و جرایم مالی رایج در صنعت کارگزاری

دکتر غلامعلی میرزایی منفرد
مهدی دلبری

انجمن اسلامی
مایش مالی
سپین

آذرماه ۱۳۹۹

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

اهمیت موضوع

✓ جایگاه کارگزاران در بازار سرمایه

✓ تنوع محصولات مالی

✓ ورود سرمایه گذاران جدید

انجمن اسلامی
بازار سرمایه
انجمن اسلامی ایران
Iranian Association of Islamic Finance

آذرماه ۱۳۹۹

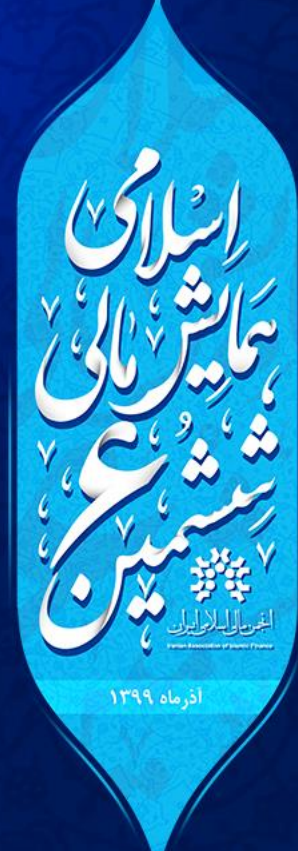

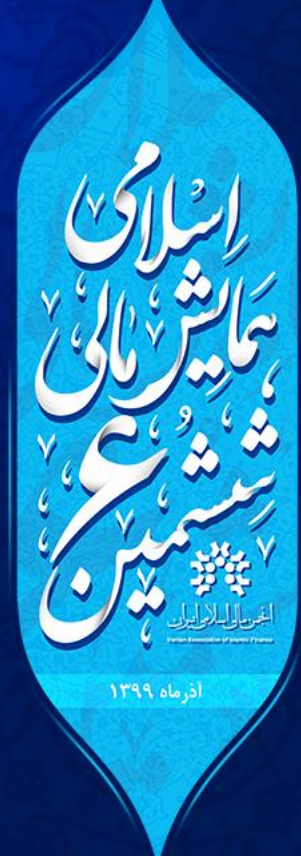
دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

پیشینه تحقیق

- اینگو والتر (۲۰۰۴): نقش تعارض منافع در بحران های مالی و علی الخصوص شرکت های ارائه دهنده خدمات مالی
- استفان دیماک و ویلیام گرکن (۲۰۱۲): پیش بینی جرایم سرمایه گذاری در آمریکا
- ارژن ریورینک (۲۰۱۶): تشریح انواع رفتار های متقلبانه
- پاول بارنس (۲۰۱۶): بررسی تخلفات مالی در بازار سرمایه انگلیس
- دانیل گورنسی (۲۰۱۹): تاثیر تعارض منافع بر فعالیت های کارگزاران و وظیفه امانت داری و تفکیک فعالیت ها
- دکتر میرزایی منفرد (۱۳۹۲): محرمانه بودن و اهمیت اطلاعات در اطلاعات نهانی
- گزارشات مرکز پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی (۱۳۹۵): مقابله با فریب در بازار سرمایه
- دکتر توحیدی و دکتر موسویان (۱۳۹۷): بررسی روش های دستکاری در قیمت از لحاظ موازین و قواعد فقهی
- دکتر توحیدی (۱۳۹۸): بررسی نظریه های مخالف و موافق اعمال محدودیت بر معاملات متکی بر اطلاعات نهانی

- جرم:
انجام هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد. (ماده ۲ قانون مجازات اسلامی)
- تخلف:
هر گونه فعل یا ترک فعل اشخاص تحت نظارت که منجر به نقض قوانین و مقررات بازار سرمایه از قبیل قانون بازار اوراق بهادار، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید، مصوبات شورا، سازمان، یا تشکلهای خودانتظام گردد، تخلف محسوب و متخلف طبق این دستورالعمل و سایر مقررات مربوط، به تنبیهات مقرر محکوم میگردد. (ماده ۲ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اشخاص موضوع ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار)
- تخلف اداری:
عبارت است از ارتکاب اعمال و رفتار نادرست توسط شخص استخدام شده (کارمند و...) و عدم رعایت نظم و انضباط اداری که منحصر به موارد مذکور در قانون رسیدگی به تخلفات اداری می باشد، و به دو حالت قصور و تقصیر تقسیم می شود.
قصور: عبارت است از کوتاهی غیر عمدی در انجام وظایف.

تقصیر: عبارت است از نقض عمدی قوانین و مقررات مربوطه.

تخلفات و جرایم مالی از نگاه فقهی

- مصداق خیانت در امانت
- مصداق تدلیس در معامله: غرور
- مصداق تبانی: نجش
- مصداق غبن در معامله
- مصداق ضرر و ضرار در بازار
- ممنوعیت براساس نظریه منطقه الفراغ

اسلامی
مایش مالی
سین

آذرماه ۱۳۹۹

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

جرایم مالی

ادوین سوترلند در سال ۱۹۴۹: جرمی مرتکب شده توسط شخص با موقعیت اجتماعی بالا و محترم در دوره اشتغال آنها

یک جرم غیر خشونت آمیز است که برای منافع مالی انجام می شود.
ویژگی مشترک:

1. به جای استفاده از زور از فریب و پنهان کاری استفاده می شود.
2. سوء استفاده از قدرت و اعتماد می شود.
3. تشخیص جرم سخت است.

انواع مختلف: جرایم در حوزه بیمه، بانک، سرمایه گذاری و مستغلات: انواع کلاه برداری، اختلاس، جعل، سرقت هویت، ورشکستگی، اخاذی، رشوه و پولشویی و تامین مالی تروریسم

اسلامی
مایش مالی
سپین

انجمن اسلامی ایران
Islamic Association of Finance Experts

آذرماه ۱۳۹۹

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

جرایم رایج در بازارهای مالی (اوراق بهادار)

1. کلاهبرداری شرکت: تقلب مالی شرکتها: انرون

1. Corporate fraud : Corporate misconduct: Enron

2. شرکتهای پوششی یا پوسته ای

2. Dummy corporations

3. دستکاری قیمت:

3. Manipulation of stock price:

1. دستکاری ارز

1. Currency manipulation

2. پمپ و تخلیه: انتشار اخبار مثبت ولی دروغ و بعد فروش سهام

2. Pump and dump schemes (internet fraud)

3. ایجاد رونق مصنوعی

3. Painting the Tape

4. معاملات هم زمان

4. Wash trade

5. هجوم فروش

5. Bear raid

6. تجمع

6. Pools

7. انجام معاملات مکرر (رونق، کارمزد)

7. Churning

8. اخبار جعلی

8. Fake news

9. قراردادن سفارشات بدون قصد انجام معامله

9. Spoofing

10. قیمت پایانی بالا

10. High closing

11. قبضه کردن بازار

11. Corning the market

12. جمع آوری زباله

12. Poop and scoop

13. پنهان کردن مالکیت

13. Warehousing

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

انجمن مالی اسلامی ایران
Islamic Association of Finance
۱۳۹۹ آذرماه

4. Insider trading
 5. Microcap fraud (penny stock)
 6. Accountant fraud
 7. Boiler rooms
 8. Mutual fund fraud
 9. Ponzi schemes & Pyramid schemes
 10. Money laundering
 11. Advance fee frauds
 12. Broker embezzlement
 13. Front Running
 14. Unauthorized Trading
 15. Guarantee return & affiliated to issuer
4. خرید و فروش بر اساس اطلاعات نهانی
 5. کلاهبرداری از طریق شرکت های با ارزش بازار پایین (۲۵۰ میلیون دلار)
 6. کلاهبرداری حسابداری
 7. بازارگرمی کردن
 8. کلاهبرداری های مرتبط با صندوق های سرمایه گذاری
 9. کلاهبرداری پونزی و کلاهبرداری هرمی
 10. جرایم پولشویی
 11. کلاه برداری در پیش پرداخت
 12. اختلاس کارگزاری
 13. پیش دستی در معاملات
 14. معاملات غیرمجاز
 15. تضمین سود و عدم افشا وابستگی

اسلامی
 مایشان
 سمسین

انجمن اسلامی ایران
 Iranian Association of Islamic Finance

آذرماه ۱۳۹۹

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

5. خرید و فروش بر اساس اطلاعات نهانی: جرم
1. اکثرا بر اساس اطلاعات به دست آمده از مشتریان عمده صورت می گیرد.
6. کسری وجوه
7. تخلفات مربوط به حوزه کالا و انرژی
8. تخلفات مربوط به گزارش دهی به مراجع نظارتی
9. تخلفات مربوط به حوزه مدیریت دارایی (صندوق سرمایه گذاری و سبدهای دارایی)
 1. تاخیر در صدور و ابطال و واریزها
 2. هموار سازی سود
 3. انتقال منافع و عدم رعایت امانت داری
10. تخلفات مربوط به اخذ نمایندگی
11. تخلفات مربوط به خرید و فروش بر خط
12. تخلفات مربوط به تخفیف و بازاریابی

تعریف تضاد منافع

- تعریف بانک جهانی از فساد: سوء استفاده از جایگاه عمومی برای به دست آوردن منافع شخصی
- سازمان شفافیت بین الملل: مجموعه ای از شرایط که موجب میگردد تصمیمات و اقدامات حرفه ای، تحت تأثیر یک منفعت ثانویه قرار گیرد را تعارض منافع می نامند

انواع تعارض منافع

1. تعارض منافع شخص محور:

1. عوامل فردی ایجاد کننده:

1. ارتباطات سهامداری یا مالکیت شرکتهای مرتبط با تصمیم گیری
2. اشتغال همزمان
3. دریافت هدیه از نهادهای قاعده پذیر
4. ارتباطات خویشاوندی
5. ارتباطات پسا شغلی و مسئله درب گردان
6. انگیزه های سیاسی، منطقه ای و سلیقه ای

2. عوامل نهادی ایجاد کننده:

1. اتحاد قاعده گذار و مجری قواعد
2. اتحاد ناظر و منظور (نظارت شونده):
3. تعارض درآمد و وظایف
4. تعارض وظایف

انجمن اسلامی
مایشناسان
پسندین

انجمن اسلامی ایران
Iranian Association of Islamic Finance

آذرماه ۱۳۹۹

دفترخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir

2. تعارض منافع سازمان محور:

1. ارایه خدمت به سهامدار عمده
2. ارزیابی شرکت
3. حق قاعده گذاری و نظارت
4. تعدد وظایف
5. مدیریت دارایی

راهکارهای پیشگیری از تعارض منافع

1. اعلام منافع مالی :

1. اعلام درآمدهای شخصی یا خانوادگی و هدایای دریافتی
2. اعلام دارایی های شخصی و خانوادگی
3. اقرار به وجود تعارض منافع
4. اعلام وجود منافع شخصی در زمان مدیریت و انعقاد قرارداد ها
5. اعلام وجود منافع شخصی در زمان تصمیم گیری و رای گیری
6. اعلام وجود منافع شخصی در هنگام ارائه مشاوره

2. اعمال محدودیت :

1. محدودیت برای شغل دوم
2. محدودیت فعالیت در بخش خصوصی پس از ترک مشاغل حاکمیتی: درب گردان
3. محدودیت ها و کنترل هدایا: امتناع از مشارکت در تصمیم گیری در شرایط تعارض منافع.
4. محدودیت های شخصی و خانوادگی مالکیت شرکت های خصوصی
5. بی بهره سازی مالی از نتایج سیاست گذاری شان:

اسلامی
مایشناسان
پیشگیری
انجمن اسلامی ایران
The Islamic Association of Finance Experts

آذرماه ۱۳۹۹

پیشنهادات برای کاهش تخلفات صنعت کارگزاری

- آموزش اجباری ارکان تصمیم گیری کارگزاری و تسلط بر موضوعات حقوقی و تخلفات بازار سرمایه
- استفاده از فن آوری و تکنولوژی در بازرسی و نظارت بر کارگزاری ها
- سخت گیری بیشتر در تایید صلاحیت مدیران کارگزاری
- رعایت اخلاق حرفه ای در صنعت کارگزاری
- شفافیت در ارایه اعتبار و تخفیف کارگزاری ها
- پیشگیری از تعارض منافع
- حذف محدودیت معاملات کارکنان کارگزاری ها و تشکل های خود انتظام
- اصلاح قوانین و مقررات
- رتبه بندی مشتریان و مدیران و اعلام مدیران متخلف
- ترویج افشاگری تخلفات بازار

اسلامی
مایشان
سهمین

انجمن اسلامی ایران
Iranian Association of Islamic Finance

آذرماه ۱۳۹۹

دبیرخانه اجرایی همایش: تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ساختمان مرکزی، معاونت پژوهشی، انجمن مالی اسلامی ایران

www.iaif.ir info@iaif.ir www.ciif.ir